

УБ4.12

1

Т. Г. ШЕВЧЕНКО

1814 - 1861

Ш О Е В Ч Е Н К О

ДИТВИДАВ ЦЬ ЛЕСМУ

Т. Г. Шевченко.

Автопортрет. 1847

С 84 Ук 4
Ш 37

Т. Г. ШЕВЧЕНКО

1814 - 1861

Книжковий магазин
Л. В. К. 1940
102222

П О Е З І Ї

П 271775

~~КОНТРОЛЬНИЙ СИСТЕМА~~

**ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ
ЛЕНІНСЬКОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ СПІЛКИ МОЛОДІ УКРАЇНИ**

ВИДАВНИЦТВО ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1940

087.12 + 89179 -93

ДЛЯ СЕРЕДНЬОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Редактор-упорядчик Е. Борисова

Художній редактор В. Невський

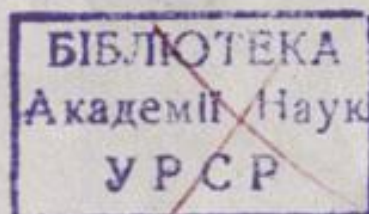
Технічний керівник М. Ламанова

*

Одобрит № 34. Уповнов. Головліту
№ 733. Замовл. № 93. Тираж 15.000.
3 друк. арк. 2,8 облік. авт. арк.
Здано на виробництво 8-1 39 р. Під-
писано до друку 16-1 40 р. Чергове
видання № 13.

*

Друкарня ім. Леніна, Одеса,
Пушкінська, 18.

~~13668~~

Державна Республіканська бібліотека
для дітей ім. Ленінського комсомолу
м. Київ-190, вул. Баумана, 60

МЕНИ ОДНАКОВО...

[Мені однаково, чи буду
Я жить в Україні, чи ні.
Чи хто згадає, чи забуде
Мене в снігу на чужині —
Однаковісінько мені.]
В неволі виріс між чужими,
І, неоплаканий своїми,
В неволі, плачучи, умру,
І все з собою заберу —
Малого сліду не покину
На нашій славній Україні,
На нашій—не своїй землі.
І не пом'яне батько з сином,
Не скаже синові:—Молисьь.
Молися, сину: за Вкраїну
Його замучили колисьь.—
Мені однаково, чи буде
Той син молитися, чи ні...

Т. Г. Шевченко.

У Києві. 1845.

[Та не однаково мені,
Як Україну злії люди
Присплять, лукаві, і в огні
Її, окрадену, збудять...
Ох, не однаково мені.]

І ДЕНЬ ІДЕ, І НІЧ ІДЕ...

І день іде, і ніч іде.

І голову схопивши в руки,

Дивуєшся, чому не йде

Апостол правди і науки!

**І МЕРТВИМ, І ЖИВИМ,
І НЕНАРОЖДЕНИМ ЗЕМЛЯКАМ МОЇМ
В УКРАЇНІ І НЕ В УКРАЇНІ
МОЄ ДРУЖНЕЄ ПОСЛАНІЄ**

(Уривок)

[І смеркає, і світає,
День божий минає,
І знову люд потомлений
І все спочиває.]
Тільки я, мов окаянний,
І день і ніч плачу
На розпуттях велелюдних.
І ніхто не бачить,
І не бачить, і не знає—
Оглухли, не чують;
Кайданами міняються,
Правдою торгують.
І гòспода зневажають,—
Людей запрягають
В тяжкі ярма. Орють лихо,
Лихом засівають...

А що вродить? Побачите,
Які будуть жніва!
Схаменіться, недолюди,
Діти юродиві!
Подивіться на рай тихий,
На свою країну!
Полюбіте щирим серцем
Велику руїну!
Розкуйтеся, братайтеся!..

Схаменіться! Будьте люди,
Бо лихо вам буде!
Розкуються незабаром
Заковані люди.
Настане суд, заговорять
І Дніпро і гори!
І потече сторіками
Кров у синє море
Дітей ваших... І не буде
Кому помагати:
Одцурається брат брата
І дитини мати.
І дим хмарою заступить
Сонце перед вами,
І навіки прокленетесь
Своїми синами!
Умийтеся! Образ божий
Багном не скверніте.

Не дуріте дітей ваших,
Що вони на світі
На те тільки, щоб панувать...
Бо невчене око
Загляне їм в саму душу
Глибоко! глибоко!
Дознаються небожата,
Чия на вас шкура,
Та й засудять,—і премудрих
Немудрі одурять!..

НЕ НАРІКАЮ Я НА БОГА...

[Не нарікаю я на бога,
Не нарікаю ні на ко́го.
Я сам себе, дурний, дурю,
Та ще й співаючи.] Орю
Свій переліг—убогу ниву! —
Та сію слово. Добрі жніва
Колись то будуть. І дурю!
Себе таки, себе само́го,
А більше, бачиться, ніко́го?

Орися ж ти, моя ниво,
Долом та горою!
Та засійся, чорна ниво,
Волею ясно́ю!
Орися ж ти, розвернися,
Полям розстелися!
Та посійся добрим житом,
Долею полийся!
Розвернися ж на всі боки,
Ниво - десятино!

Та посійся не словами,
А розумом, ниво!
Вийдуть люди жито жати...
Веселії жнива!..
Розвернися ж, розстелися ж,
Убогая ниво!!!

Чи не дурю себе я знову
Своїм химерним добрим словом?
Дурю! Бо лучче одурить
Себе таки, себе самого,
Ніж з ворогом по правді жить
І все нарікати на бога!

І. Ужакевич.

Ілюстрація до поеми
Т. Г. Шевченка „Швачка“.

СВІТЕ ЯСНИЙ! СВІТЕ ТИХИЙ!

Світе ясний! Світе тихий!
Світе вольний, несповитий!
Защо ж тебе, світе - брате,
В своїй добрій, теплій хаті
Оковано, омурано
(Премудрого одурено),
Багряницями закрито
І розп'ятієм добито?

Не добито! Стрепенися!
Та над нами просвітіся,
Просвітіся!.. Будем, брате,
З багряниць онучі драти,
Люльки з кадил закуряті,
Явленними піч топити,
А кропилом будем, брате,
Нову хату вимітати!

ЗОРЕ МОЯ ВЕЧІРНЯЯ...

(Уривок з поеми „Княжна“)

[Зоре моя вечірняя,
Зійди над горою,
Поговорим тихесенько
В неволі з тобою.]
Розкажи, як за горою
Сонечко сідає,
Як у Дніпра веселочка
Воду позичає.
Як широка сокорина
Віти розпустила...
А над самою водою
Верба похилилась,—
Аж по воді розіслала
Зеленії віти,
А на вітах гойдаються
Нехрещені діти.
Як у полі на могилі
Вовкулак ночує,
А сич в лісі та на стрісі

Недолю віщує.
Як сон-трава при долині
Вночі розцвітає...
А про людей... Та нехай їм.
Я їх, добрих, знаю,—
Добре знаю. Зоре моя!
Мій друже єдиний!
І хто знає, що діється
В нас на Україні?
А я знаю. І розкажу
Тобі й спать не ляжу.
А ти завтра тихесенько
Богові розкажеш.

ХУСТИНА

Чи то на те божа воля?

Чи така її доля?

Росла в наймах, виростала,

З сиротою покохалась.

Неборак як голуб з нею,

З безталанною своєю,

Од зіроньки до зіроньки

Сидять собі у вдівоньки.

Сидять собі, розмовляють,

Пречистої дожидають.

Дождалися... З Чигирину

По всій славній Україні

Заревли великі дзвони,

Щоб сіддали хлопці коні,

Щоб мечі-шаблі гострили

Та збирались на весілля,

На веселе погуляння,

На криваве залицяння.

У неділеньку та ранесенько

Сурми - труби вигравали.

В поход у дорогу славні компаніїці

До схід сонечка рушали.
Випровожала вдова свого сина,
Ту єдиную дитину.
Випровожала сестра свого брата.
А сірому сиротина
Випровожала; коня напувала
До зірниці із криниці,
Виносила зброю—шаблю золотую
І рушницю - гаківницю.
Випровожала три поля, три милі,
Прощалася при долині.
Дарувала шиту шовками хустину,
Щоб згадував на чужині.

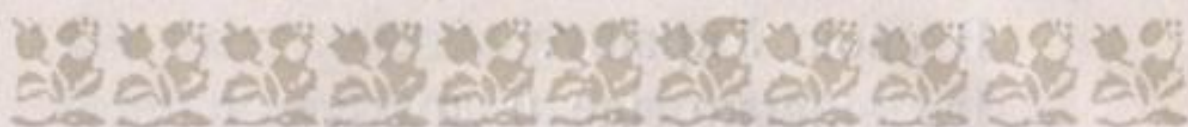
Ой хустино, хустиночко!
Мережана, шита.
Тільки й слави козацької—
Сіделечко вкрити.

Вернулася, журилася,
На шлях битий дивилася.
Квітчалася, прибиралась,
Що день божий сподівалась.
А в неділеньку ходила
Виглядати на могилу.

Минà літо, минà й друге,
А на третє линуть
Преславнії компанійці

В свою Україну.
Іде військо, іде й друге,
А за третім стиха—
Не дивися, безталанна!—
Везуть тобі лихо:
Везуть труну мальовану,
Китайкою криту.
А за нею з старшиною
Іде в чорній свиті
Сам полковник компанійський,
Характерник з Січі.
За ним ідуть есаули
Та плачуть ідучи.
Несуть пани есаули
Козацькую зброю:
Литий панцир порубаний,
Шаблю золотую,
Три рушниці - гаківниці
І три самопали...
А на зброї... козацькая
Кров позасихала.
(Ведуть коня вороного,
Розбиті копита...
А на йому сіделечко
Хустиною вкрите.)

Державна Республіканська бібліотека
для дітей ім. Ленінського комсомолу
м. Київ-190, вул. Баумана, 60

У ТІЄЇ КАТЕРИНИ...

[У тієї Катерини
Хата на помості,
Із славного Запорожжя
Наїхали гості.)
Один Семен Босий,
Другий Іван Голий,
Третій славний вдовиченко
Іван Ярошенко.
— Зїздили ми Польщу
І всю Україну,
А не бачили такої,
Як се Катерина.—
Один каже: — Брате,
Якби я багатий,
То оддав би все золото
Оцій Катерині
За одну годину.—
Другий каже: — Друже,
Якби я був дужий,
То оддав би я всю силу

За одну годину
Оцій Катерині.—
Третій каже:— Діти,
Нема того в світі,
Чого б мені не зробити
Для цієї Катерини
За одну годину.—

Катерина задумалась
І третьому каже:
— Єсть у мене брат єдиний
У неволі вражій!
У Криму десь пропадає.
Хто його достане,
То той мені, запорожці,
Дружиною стане.—
Разом повставали,
Коней посідлали,
Поїхали визволяти
Катриного брата.
Один утопився
У Дніпровім гирлі,
Другого в Козлові
На кіл посадили,
Третій, Іван Ярошенко,
Славний вдовиченко,
З лютої неволі,
Із Бакчисараю,
Брата визволяє.

Заскрипіли рано двері
У великій хаті.
— Вставай, вставай, Катерино,
Брата зустрічати.—
Катерина подивилась
Та й заголосила:
— Це не брат мій, це мій милий,
Я тебе дурила...—
— Одурила!..— І Катрина
Додолу скотилась
Головонька ...— Ходім, брате,
З поганої хати!—
Поїхали запорожці
Вітер доганяти.
Катерину чорнобриву
В полі поховали,
А славнії запорожці
В степу побратались.

І. Ушакевич.

Перебенда.

ПЕРЕБЕНДЯ

(Перебендя старий, сліпий —
Хто його не знає?
Він усюди вештається
Та на кобзі грає.)
А хто грає, того знають
І дякують люди.
Він їм тугу розганяє,
Хоть сам світом нудить.
Попідтинню, сіромаха,
І днює й ночує,
Нема йому в світі хати;
Недоля жартує
Над старою головою,
А йому байдуже;
Сяде собі, заспіває:
„Ой, не шуми, луже!“
Заспіває, та й згадає,
Що він сиротина,
Пожуриться, посумує,
Сидячи під тином.

Отакий то Перебендя,
Старий та химерний:
Заспіває про Чалого,
На Горлицю зверне;
З дівчатами на вигоні —
Гриця та веснянку,
А у шинку з парубками —
Сербина, Шинкарку;
З жонатими на бенкеті
(Де свекруха злая) —
Про тополю, лиху долю,
А потім — У гаю;
На базарі — про Лазаря,
Або, щоб те знали,
Тяжко, важко заспіває,
Як Січ руйнували.
Отакий то Перебендя,
Старий та химерний:
Заспіває, засміється,
А на сльози зверне.

Вітер віє, повіває,
По полю гуляє.
На могилі кобзар сидить
Та на кобзі грає.
Кругом його степ, як море
Широке, синіє;
За могилою могила,
А там — тільки мріє.

Сивий ус, стару чуприну
Вітер розвіває,
То приляже та послуха,
Як кобзар співає,
Як серце сміється, сліпі очі плачуть...
Послуха... повіє...

Старий заховавсь
В степу, на могилі, щоб ніхто не бачив,
Щоб вітер по полю слова розмахав,
Щоб люди не чули — бо то боже слово,
То серце по волі з богом розмовля,
То серце щебече господною славу...
А думка край світа на хмарі гуля.
Орлом сизокрилим літає, ширяє,
Аж небо блакитне широкими б'є;
Спочине на сонці, його запитає,
Де воно ночує, як воно встає;
Послухає моря, що воно говорить,
Спита чорну гору:—Чого ти німа?—
І знову на небо, бо на землі горе,
Бо на їй, широкій, куточка нема
Тому, хто все знає, тому, хто все чує:
Що море говорить, де сонце ночує,—
Його на сім світі ніхто не прийма.
Один він між ними, як сонце високе.
Його знають люди, бо носить земля...
А якби почули, що він, одинокий,
Співа на могилі, з морем розмовля,—
На божеє слово вони б насміялись,

Дурним би назвали, од себе б прогнали:
— Нехай понад морем, сказали б, гуля! —

Добре єси, мій кобзарю,
Добре, батьку, робиш,
Що співати, розмовляти
На могилу ходиш!
Ходи собі, мій голубе,
Поки не заснуло
Твоє серце, та виспівуй,
Щоб люди не чули.
А щоб тебе не цурались—
Потурай їм, брате!..
Скачи, враже, як пан каже:
На те він багатий.

Отакий то Перебендя,
Старий та химерний:
Заспіває весільної,
А на журбу зверне.

ЯКБИ МЕНІ, МАМО, НАМИСТО ...

Якби мені, мамо, намисто,
То пішла б я завтра на місто.
А на місті, мамо, на місті
Грає, мамо, музика троїста.

А дівчата з парубками
Лицяються. Мамо! мамо!
Безталанна я!

Ой піду я богу помолюся,
Та піду я у найми наймуся,
Та куплю я, мамо, черевики,
Та найму я троїсті музики.

Нехай люди не здивують,
Як я, мамо, потанцюю.
Доленько моя!

Не дай мені вік дівувати,
Коси мої плести - заплітати,
Бровенята дома зносити,
В самотині віку дожити.

А поки я заробляю,
Чорні брови полиняють.
Безталанна я!

УТОПТАЛА СТЕЖЕЧКУ ЧЕРЕЗ ЯР...

Утоптала стежечку
Через яр,
Через гору, серденько,
На базар.
Продавала бублики
Козакам,
Вторгувала, серденько,
П'ятака,
Я два шаги, два шаги
Пропила,
За копійку дудника
Найняла.
Заграй мені, дуднику,
На дуду,
Нехай своє лишенько
Забуду.
Отака я дівчина,
Така я!
Сватай мене, серденько,
Вийду я.

ОЙ НЕ П'ЮТЬСЯ ПИВА, МЕДИ...

Ой не п'ються пива, меди,
Не п'ється вода,
Прилучилась з чумаченьком
У степу біда.]
Заболіла головонька,
Заболів живіт,
Упав чумак коло воза,
Упав та й лежить.
Із Одеси преславної
Завезли чуму.
Покинули товариша,—
Горенько йому.
Воли його коло воза
Понуро стоять,
А із степу гайворони
До його летять.
— Ой не клюйте, гайворони,
Чумацького трупу:
Наклювавшись, подохнете
Коло мене вкупі.

Т. Г. Шевченко.

Циганка. 1846.

Ой полетіть, гайворони,
Мої сизокрилі,
До батечка та скажіте,
Щоб службу служили
Та за мою грішну душу
Псалтир прочитали,
А дівчині молоденькій
Скажіть, щоб не ждала.

НАД ДНІПРОВОЮ САГОЮ...

Над Дніпровою сагою
Стоїть явір між лозою,
Між лозою з ялиною,
З червоною калиною.

Дніпро берег рие - рие,
Яворові корінь миє.
Стоїть старий, похилився,
Мов козак той зажурився,

Що без долі, без родини,
Та без вірної дружини,
І дружини, і надії
В самотині посивіє!

Явір каже:—Похилюся
Та в Дніпрові скупаюся.—
Козак каже:—Погуляю
Та любую пошукаю.—

А калина з ялиною
Та гнучкою лозиною,
Мов дівчаточка із гаю
Вихожаючи співають —

Повбирані, завітчані,
Та з таланом заручені,
Думки-гадоньки не мають,
В'ються-гнуться та співають.

ЗАЦВІЛА В ДОЛИНІ...

13668

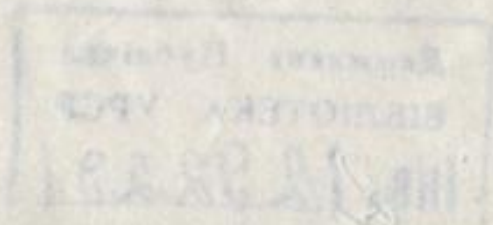
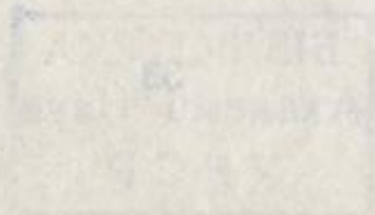
Зацвіла в долині
 Червона калина,
 Ніби засміялась
 Дівчина - дитина.
 Любо, любо стало,
 Пташечка зраділа
 І защебетала.
 Почула дівчина
 І в білій свитині
 З біленької хати
 Вийшла погуляти
 У гай на долину.
 І вийшов до неї
 З зеленого гаю
 Козак молоденький,
 Цілує, вітає,
 І йдуть по долині
 І йдучи співають.
 Як діточок двоє,
 Під тую калину

Державна Публічна
 БІБЛІОТЕКА УРСР
 ІНВ. 1292221

БІБЛІОТЕКА
 33
 Академії Наук
 УРСР

Прийшли, посідали
І поцілувались.

Якого ж ми раю
У бога благаєм?
Рай у серце лізе,
А ми в церкву лізем,
Заплющивши очі,—
Такого не хочем.
Сказав би я правду,
Та що з неї буде?
Самому завадить,
А попам та людям
Однаково буде.

22221

ЗА СОНЦЕМ ХМАРОНЬКА ПЛИВЕ...

За сонцем хмаронька пливе,
Червоні поли розстилає
І сонце спатоньки зове
У синє море: покриває
Рожевою пеленою,

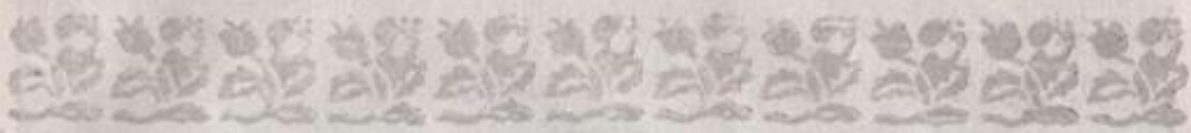
Мов мати дитину.
Очам любо. Годиночку,
Малую годину
Ніби серце одпочине,
З богом заговорить...
А туман, неначе ворог,
Закриває море
І хмароньку рожевую,
І тьму за собою
Розстилає туман сивий,
І тьмою німою
Оповіє тобі душу,
Й не знаєш, де дітись.
І ждеш його, того світу,
Мов матері діти.

І НЕБО НЕВМИТЕ, І ЗАСПАНІ ХВИЛІ...

І небо невмите, і заспані хвилі,
І понад берегом геть-геть,
Неначе п'яний, очерет
Без вітру гнеться. Боже милий!
Чи довго буде ще мені
В оцій незамкнутій тюрмі,
Понад оцим нікчемним морем
Нудити світом? Не говорить,
Мовчить і гнеться, мов жива,
В степу пожовкля трава;
Не хоче правдоньки сказати,
А більше ні в кого спитати.

МИНАЮТЬ ДНІ, МИНАЮТЬ НОЧІ...

Минають дні, минають ночі,
Минає літо; шелестить
Пожовкле листя; гаснуть очі,
Заснули думи, серце спить.
І все заснуло... І не знаю,
Чи я живу, чи доживаю,
Чи так по світу волочусь,
Бо вже не плачу й не сміюсь...

Доле, де ти? Доле, де ти?
Нема ніякої!
Коли доброї жаль, боже,
То дай злої, злої!
Не дай спати ходячому,
Серцем замирати
І гнилою колодою
По світу валятись.
А дай жити, серцем жити
І людей любити,
А коли ні... то проклинать
І світ запалити!

Т. Г. Шевченко.

Діти Репніна - Волконського.

«Страшно впасти у кайдани,
Умирать в неволі,
А ще гірше—спати, спати,
І спати на волі—
І заснути навек - віки,
І сліду не кинуть
Ніякого: однаково—
Чи жив, чи загинув!..
Доле, де ти? Доле, де ти?
Нема ніякої!
Коли доброї жаль, боже,
То дай злої! злої!»

НЕ ДЛЯ ЛЮДЕЙ, ТІЄЇ СЛАВИ...

Не для людей, тієї слави,
Мережані та кучеряві
Оці вірші віршую я.
Для себе, братія моя!

Мені легшає в неволі,
Як я їх складаю.
Зза Дніпра мов далекого
Слова прилітають
І стеляться на папері,
Плачучи, сміючись,
Мов ті діти. І радують
Одиноку душу —
Убогую. Любо мені,
Любо мені з ними,
Мов батькові багатому
З дітками малими.
І радий я, і веселий,
І бога благаю,
Щоб не приспав моїх діток

В далекому краю.
Нехай летять додомоньку
Легенькїї діти
Та розкажуть, як то тяжко
Було їм на світі.
І в сім'ї веселій тихо
Дітей привітають,
І сивою головою
Батько покиває.
Мати скаже:—Бодай тїї
Діти не родились.—
А дівчина подумає:
— Я їх полюбила.

А. О. КОЗАЧКОВСЬКОМУ

Давно те діялось. Ще в школі,
Таки в учителя - дяка
Гарненько вкраду п'ятака —
Бо я було трохи не голе,
Таке убоге — та й куплю
Паперу аркуш. І зроблю
Маленьку книжечку. Хрестами
І візерунками з квітками
Кругом листочки обведу
Та й списую Сковороду
Або „Три царіє со дари“.
Та сам собі у бур'яні,
Щоб не почув хто, не побачив,
Виспівую та плачу.

І довелося знов мені
На старість з віршами ховатисьь,
Мережать книжечки, співати
І плакати у бур'яні.
І тяжко плакати. І не знаю —

К. Трутовський.

Ілюстрація до вірша
„А. О. Козачковському“.

За що мене господь карає?
У школі мучилось, росло,
У школі й сивіть довелось,
У школі дурня й поховають.
А все за того п'ятака,
Що вкрав маленьким у дяка,
Отак господь мене карає.

Ось слухай же, мій голубе,
Мій орле - козаче!
Як конаю я в неволі,
Як я нужу світом.
Слухай, брате, та научай
Своїх малих діток.

Научай їх, щоб не вчились
Змалку віршувати.
Коли ж яке поквапиться,
То нищечком, брате,
Нехай собі у куточку
І віршує й плаче
Тихесенько, щоб бог не чув,
Щоб і ти не бачив.
Щоб не довелося, брате,
І йому каратись,
Як я тепер у неволі
Караюся, брате.

Неначе злодій, поза валами
В неділю крадуся я в поле.
Талами вийду понад Уралом
На степ широкий, мов на волю.
І боляще, побите
Серце стрепенеться,
Мов рибонька над водою,
Тихо усміхнеться
І полине голубкою
Понад чужим полем,
І я ніби оживаю
На полі, на волі.
І на гору високою
Вихожу, дивлюся,
І згадую Україну,
І згадать боюся.

І там степи і тут степи,
Та тут не такі—
Руді, руді, аж червоні,
А там голубії,
Зеленії, мережані
Нивами, ланами,
Високими могилами,
Темними лугами.

А тут бур'ян, піски, тали...
І хоч би на сміх де могила
О давнім давні говорила.
Неначе люди не жили.
Од споконвіку і донині
Ховалась од людей пустиня,
А ми таки її найшли.
Уже й твердині поробили,
Затого будуть і могили,
Всього наробимо колись!
О доле моя! Моя країно!
Коли я вирвусь з цієї пустині?
Чи, може, крий боже,
Тут і загину.

І почорніє червоне поле...
— Айда в казарми! Айда в неволю!—
Неначе крикне хто надо мною.
І я прокинусь. Поза горою
Вертаюсь, крадуся понад Уралом,
Неначе злодій той, поза валами.

Отак я, друже мій, святкую
Отут неділеньку святую.

А понеділок?.. Друже - брате!
Ще прийде ніч в смердячу хату,
Ще прийдуть думи. Розіб'ють
На стократ серце, і надію,
І те, що вимовить не вмію...
І все на світі проженуть.
І спинять ніч. Часи літами,
Віками глухо потечуть.
І я кривавими сльозами
Не раз постелю омочу.

Перелічу і дні і літа.
Кого я, де, коли любив?
Кому яке добро зробив?
Нікого в світі, нікому в світі.
Неначе по лісу ходив!
А малась воля, малась сила,
Та силу позички зносили,
А воля в гостях упилась
Та до Миколи заблудила...
Та й упиваться зареклась...

Не pomoже милий боже,
Як то кажуть люди.
Буде каяння на світі,
Вороття не буде.

Благаю бога, щоб світало,
Мов волі, світу сонця жду.
Цвіркун замовкне; зорю б'ють.
Благаю бога, щоб смеркало,
Бо на позорище ведуть
Старого дурня муштрувати, —
Щоб знав, як волю шанувати,
Щоб знав, що дурня всюди б'ють.

Минають літа молодії,
Минула доля, а надія
В неволі знову за своє,
Зо мною знову лихо діє
І серцю жалю завдає.
А може, ще добро побачу?
А може, лихо переплачу?
Води Дніпрової нап'юсь,
На тебе, друже, подивлюсь.
І, може, в тихій твоїй хаті
Я буду знову розмовляти
З тобою, друже мій. Боюсь!
Боюся сам себе спитати,

Чи се коли сподіється?
Чи, може, вже з неба
Подивлюсь на Україну,
Подивлюсь на тебе.
А іноді так буває,

Що й сльози не стане;
І благав би я о смерті...
Так ти, і Україна,
І Дніпро крутоберегий,
І надія, брате,
Не даєте мені бога
О смерті благати.

З М І С Т

Мені однаково ...	3
І день іде, і ніч іде ...	5
І мертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм в Україні і не в Україні моє дружнєє посланіє ...	6
Не нарікаю я на бога ...	9
Світе ясний! Світе тихий!	12
Зоре моя вечірняя ...	13
Хустина ...	15
У тієї Катерини ...	18
Перебендя ...	22
Якби мені, мамо, намисто ...	26
Утоптала стежечку через яр ...	27
Ой не п'ються пива, меди ...	28
Над Дніпровою сагою ...	31
Зацвіла в долині ...	33
За сонцем хмаронька пливе ...	35
І небо невмите, і заспані хвилі ...	36
Минають дні, минають ночі ...	37
Не для людей, тієї слави ...	39
А. О. Козачковському ...	41

Ціна 1 карб. 55 коп.

Р513

